

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства енергетики України
«Про затвердження Методики обчислення рівня мінімальних
запасів нафти та нафтопродуктів»
(далі – проект наказу)

1. Мета

Проект наказу розроблено з метою встановлення вимог до розрахунку загального обсягу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – МЗНН), переліку (номенклатури) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, а також розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН для виконання учасниками системи МЗНН зобов'язань відповідно до Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» (далі – Закон МЗНН).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Методика обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – Методика) розроблена на виконання пункту п'ятого частини третьої статті 4, частини третьої статті 8 Закону МЗНН, постанов Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2024 року № 1443 «Деякі питання здійснення моніторингу ринку нафти, нафтопродуктів та скрапленого газу в Україні», від 20 грудня 2024 року № 1455 «Про затвердження порядку створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні» (далі – постанова 1455) та відповідно до методології, визначеної додатками I–III до Директиви Ради 2009/119/ЄС від 14 вересня 2009 року щодо зобов'язання держав – членів забезпечувати мінімальний рівень резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів (далі – Директива 119), Імплементативної Директиви Комісії (ЄС) 2018/1581 від 19 жовтня 2018 року про внесення змін до Директиви Ради 2009/119/ЄС стосовно методів розрахунку зобов'язань щодо підтримання запасів.

Відповідно до частини третьої статті 8 Закону МЗНН Методика розробляється та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі, з урахуванням вимог, визначених додатками I–III до Директиви 119.

Частиною другою статті 5 Закону МЗНН передбачено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі визначає перелік (номенклатуру) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, та їх співвідношення у складі таких запасів, загальний обсяг МЗНН, які зобов'язані створювати та зберігати оператори і суб'єкти ринку нафти та нафтопродуктів. Виконання зазначених завдань здійснюватиметься з використанням цієї Методики.

Частиною третьою статті 10 Закону МЗНН передбачено застосування ринкової вартості обсягів МЗНН при розрахунку суми, на яку видана банківська гарантія.

Постановою 1455 затверджено Порядок створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні, відповідно до якого розрахунок ринкової вартості МЗНН здійснюється адміністратором електронної системи репортингу на підставі Методики.

Враховуючи викладене, Міністерством енергетики України розроблено проєкт наказу, реалізація якого дозволить встановити в Методиці мінімальних запасів вимоги до розрахунку загального обсягу МЗНН, переліку (номенклатури) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, а також механізм розрахунку ринкової вартості МЗНН.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу пропонується затвердити Методику обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів.

Методикою визначається механізм розрахунку:

загального обсягу МЗНН відповідно до вимог Директиви 119;
наявних обсягів МЗНН, створених/сформованих за поточний базовий рік;
стану наповнення системи МЗНН у базовому році;
норми щодо створення МЗНН у наступному за базовим році;
ринкових цін на нафту та нафтопродукти.

Методикою визначаються джерела інформації для розрахунку зазначених показників, особливості окремого обліку та зберігання створених МЗНН суб'єктами ринку нафти та нафтопродуктів, а також механізм застосування ринкових цін на нафту та нафтопродукти та їх оприлюднення.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діють такі нормативно – правові акти:

Податковий кодекс України;

Митний кодекс України;

Закон України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів»;

Закон України «Про нафту і газ»;

Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»;

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»;

Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»;

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»;

Закон України «Про захист персональних даних»;

Закон України «Про захист інформації в інформаційно – комунікаційних системах»;

Закон України «Про публічні електронні реєстри»;

Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»;

Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»;

постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 року № 1455 «Про затвердження Порядку створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні»;

постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони»;

Директива Ради 2009/119/ЄС від 14 вересня 2009 зобов'язання держав – членів забезпечувати мінімальний рівень резервів сировини нафти та/або нафтопродуктів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту наказу не потребує додаткових матеріальних та/або фінансових витрат з державного та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу не потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 03 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

7. Оцінка відповідності

У проєкті наказу відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Реалізація наказу, у разі його прийняття, сприятиме встановленню вимог до розрахунку загального обсягу МЗНН, переліку (номенклатури) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, впровадженню механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти з метою використання їх учасниками системи МЗНН при виконанні своїх зобов'язань відповідно до Закону МЗНН.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**

Денис ШМИГАЛЬ

_____ 2026 року